

Аналізуючи сортові ресурси високоолеїнового соняшнику можна впевнено сказати, що він представлений високопотенційними сортами вітчизняної та іноземної селекції. І якщо раніше основною проблемою високоолеїнових сортів була низька врожайність та стійкість проти хвороб, то в результаті наполегливої праці селекціонерів цей бар'єр подолано, а наявність в асортименті сортів, що придатні до вирощування по виробничій системі Clearfield та постійне оновлення сортового різноманіття високоолеїнового соняшнику значно розширює можливості виробників насіння.

Наразі виробництво високоолеїнової олії в Україні займає лише 2% в загальній структурі виробництва олії, причому більшість її експортується до країн Євросоюзу. Споживання ж цього продукту на внутрішньому ринку стане можливим, коли рівень проживання українців дозволить ставити в пріоритет не ціну товару, а власне здоров'я.

УДК 631.526.3:635.918

Гаврись І. Л.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв Оборони, 13, м. Київ, 03041 Україна, e-mail: havris@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ АЛЬСТРЕМЕРІЇ ЗА ВИРОЩУВАННЯ У ПЛІВКОВІЙ ТЕПЛИЦІ

Із числа квітів, що вирощуються для реалізації у квітникарських господарствах особливе місце та поширення належить альстремерії, яка дедалі більше користується попитом у населення. Важливим елементом технологічного процесу для тепличних господарств є вибір сорту, адже закладання кущів проводять один раз на чотири роки. Основним критерієм, яким керуються господарства при виборі сортів є попит на ринку.

Метою роботи було дослідити ріст, розвиток, продуктивність та економічний ефект вирощування різних сортів альстремерії в умовах плівкових теплиць.

Об'єктом дослідження були 5 сортів альстремерії нідерландської селекційної компанії «Кьонст»: 'Тропікана' (контроль) – квіти помаранчевого кольору, 'Б'янка' – ніжно-білого кольору, 'Олімпія' – фіолетового кольору, 'Айп' – жовто-гарячого кольору та 'Наполі' – кольору бордо.

Дослідження проводили у 2014–2015 рр. у плівковій теплиці. Досліди закладали відповідно до методики, прийнятої для закритого ґрунту: схема садіння – дворядна (50 + 50)×40 см; субстрат – суміш торфу, перліту, хвої; спосіб розміщення рослин – у шаховому порядку; густина садіння – 3,5 шт./м²; дослід проводили у чотирикратній повторності.

Садіння розсади проводили 25 листопада 2014 року. У другій декаді січня з'явилися перші квітконоси. Цвітіння почалось у першій декаді березня. Більш ранніми виявились сорти 'Олімпія' і 'Наполі' – бутони зазначених

сортів розкрилися 2-го березня, випередивши контроль на 2 доби, а сорт 'Айп' – на 9 діб.

Сорти різнилися за швидкістю росту і розвитку. Так, період від висаджування розсади до повного формування квітки у сортів 'Олімпія' і 'Наполі' становив 98 діб, а сорту 'Айп' – 107 діб. Характеризуючи квітки альстремерії, слід зазначити, що у сорту білого кольору 'Б'янка' діаметр квітки дорівнював 7,3 см, що було найбільшим серед досліджуваних сортів. Найменшим діаметром квітки відзначився сорт 'Наполі', ширина її склала лише 5,6 см.

Впродовж двох років досліджень спостерігали чотири хвилі цвітіння альстремерії. Масовості цвітіння набувало навесні – у квітні та восени – у вересні. В усі хвилі відмічали однакову тенденцію: найшвидше надходила продукція від сортів 'Олімпія' і 'Наполі'.

Спостереження за динамікою урожайності показало підвищення кількості продукції з кожною хвилею цвітіння. В загальному за два роки урожайність зростає від 80 квіток до 170 квіток з м² за одну хвилю цвітіння, залежно від сорту.

Загальна врожайність за два роки у сорту 'Наполі' була найвищою і склала 510 шт./м², що істотно перевищило контроль. Найменшу урожайність спостерігали у сорту білого кольору 'Б'янка' – 430 шт./м².

Найвищий рівень рентабельності спостерігали у сорту 'Наполі' – 273 % і контролю – 252 %. Найнижчим рівнем рентабельності характеризувався сорт 'Олімпія' – 202 %, що було менше контролю на 50 %.

Отже, найбільш продуктивним із найвищим економічним ефектом виявився сорт 'Наполі' з квітками бордового кольору.

УДК 631.32

Гринів С. М., Мізерна Н. А.* , Курочка Н. В.

*Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна, *e-mail: Nate2008@ukr.net*

ПЕРЕДУМОВИ ПОЛЬОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН

Кваліфікаційна експертиза сортів рослин згідно Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» передбачає проведення комплексу досліджень, необхідних для підготовки експертного висновку за заявкою та прийняття рішення щодо державної реєстрації сорту і прав на нього.

У 2016 році згідно затвердженої Програми польових досліджень кваліфікаційної експертизи сортів рослин ярих культур на 2016 рік Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України на 30 визначених пунктах дослідження 3010 сортів української та іноземної селекції 64 видів підлягали польовій експертизі на відповідність сорту критеріям відмінності, однорідності та стабільності.

Перелік родів та видів, сорти яких проходять польову експертизу на пунктах досліджень визначає Компетентний орган – центральний орган